

International JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 02.03.2023
Published /Yayınlanma 30.04.2023
Volume/Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(94), 998-1011

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3616>
Research Article
ISSN: 2459-1149

Muhammet OKUŞLUG

<https://orcid.org/0009-0001-6144-6140>

MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Ayşegül GÖKCAN DEMİR

<https://orcid.org/0000-0003-2458-1076>

MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Aytaç AKKOYUN

<https://orcid.org/0009-0006-1757-9700>

MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Ahmet DEMİR

<https://orcid.org/0009-0007-1061-1314>

MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Yunus AKÇAKAYA

<https://orcid.org/0009-0003-6560-477X>

MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Mahmut BALKAN

<https://orcid.org/0009-0004-9039-4388>

MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Cemal GÜNEŞ

<https://orcid.org/0009-0000-9070-4228>

MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ VE TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

A COMPARISON OF TEACHER TRAINING SYSTEMS IN THE UNITED STATES OF AMERICA AND TURKEY

ÖZET

Eğitim, bir ülkenin kalkınması için en önemli unsurlardan biridir ve öğretmenler eğitim sisteminin temel yapı taşlarından biridir. Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye, farklı eğitim sistemlerine sahip olsalar da her iki ülkede de öğretmenlerin yetiştirilmesi ve eğitim kalitesinin artırılması önemli bir konudur. Özellikle 1990'lı yıllardan itibaren eğitim kalitesi ve okul reformu çalışmaları öğretmen ve eğitim programı üzerinde yoğunlaşmıştır. Öğrencilerin bireysel özelliklerine ek olarak diğer bileşenler de (genetik özellikler, yönetim, teknoloji, aile, çevre vb.) dikkate alındığında, başarının büyük kısmında öğretmen baskındır. Araştırmalar; öğrenci başarısının %50 genetik donanım, %30 ise öğretmen niteliğine bağlı olduğunu gösterir. Eğitimdeki başarı için bu alanda yatırım yapılması gerekmektedir. Bu çalışmada, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Türkiye'de uygulanmakta olan öğretmen yetiştirme sistemleri incelenmiş, uygulama bağlamında karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Bu çalışma, öğretmen yetiştirme programı kapsamında, öğretmenlerin üniversiteye giriş koşulları, eğitim süreçleri, okul deneyimleri, öğretim uygulamaları ve bunların değerlendirme sistemlerini karşılaştırarak benzerlikleri ve farklılıkları ortaya çıkarmayı, uygulanabilir öneriler geliştirmeyi amaçlamıştır. Çalışma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Bu çalışmada karşılaştırmalı yöntemlerden biri olan yatay yaklaşım kullanılmıştır. Karşılaştırmaya dayalı olarak, elde edilen tüm değişkenler açısından Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sistemi ile ABD'deki eyaletler arasında program kabul, eğitim süresi ve değerlendirme açısından anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir. Bu bilgiler ışığında, Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sistemine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yetiştirme Sistemi, Karşılaştırmalı Eğitim, ABD, Türkiye, Öğretmen.

ABSTRACT

Education is one of the most important elements for the development of a country and teachers are one of the basic building blocks of the education system. Although the United States and Turkey have different education systems, the training of teachers and improving the quality of education is an important issue in both countries. Especially since the 1990s, education quality, and school reform studies have focused on teachers and curriculum. When other components (genetic characteristics, management, technology, family, environment, etc.) are taken into consideration in addition to the individual characteristics of students, the teacher is dominant in most of the success. Research shows that student success depends 50 percent on genetic equipment and 30 percent on teacher quality. It is necessary to invest in this area for success in education. In this study, teacher training systems in the United States of America (USA) and Turkey are analyzed and discussed comparatively in terms of implementation. This study aims to reveal similarities and differences and to develop applicable suggestions by comparing the university entrance conditions, education processes, school experiences, teaching practices, and their evaluation systems within the scope of the teacher training program.

The study is descriptive in the survey model. In this study, the horizontal approach, one of the comparative methods, was used. Based on the comparison, a significant difference was observed between the teacher training system in Turkey and the states in the USA in terms of program admission, education duration, and evaluation in terms of all variables obtained. In light of this information, recommendations were made for the teacher education system in Turkey.

Keywords: Teacher Training System, Comparative Education, USA, Turkey, Teacher.

1. GİRİŞ

Eğitimin amacı; bireyleri içinde yaşadıkları toplum ve gelişen dünya ile uyumlu bir üye ve çağın gerektiği becerilerle donatmaktır. Bireylerin bu şekilde yetiştirilmesi ancak iyi bir eğitim sisteminin yanında nitelikli ve yetkin öğretmenlerin yanı sıra iyi bir eğitim sisteminin yardımıyla sağlanabilir. Bu nedenle, bir okulun ancak nitelikli öğretmenlere sahip olduğu kadar iyi olduğu söylenebilir. Akademik başarı öncelikle iyi bir öğretmen yetiştirmeye bağlıdır (Akpınar, Turan ve Tektaş, 2004). Bu nedenle nitelikli bir öğretmenin yetiştirilmesi ülkenin kalkınması için önemlidir.

Bir ülkenin eğitim sisteminin kalitesini belirleyen temel unsur bu sistemi uygulayan öğretmendir. Hiçbir eğitim modelinin insan kaynakları kalitesiyle fazla hizmet üretememesi bu modelin işlemlerini sağlayacak ve okullardaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin kalitesi için öğretmen yetiştirmeyi kilit süreç haline getirecektir (Ataç, 2003). Bu nedenle bugün ve yarın öğretmenin ihtiyaç duyulan nicelik ve nitelikte yetiştirilebilmesi için öğretmen yetiştirme sisteminin tüm bileşenlerinin sürekli değerlendirme ve sürekli iyileştirme süreci içinde sorgulanması gerekmektedir.

Öğretmen kültürünün bir parçası olarak, her ülkedeki üniversitelerin, eğitim, farklı değerlendirme sistemlerinin her ülkede farklılık göstermektedir. Bu çalışmada, merkezi olmayan, bölgesel olmayan veya akademik öğretmen adayları, öğretmen adaylarının Amerika Birleşik Devletleri'nde öğretmen yetiştirme programı ele alınıp Türkiye'de merkezi sistem öğretmen yetiştirme programıyla karşılaştırılmıştır. Amerikan Eğitim Sistemi'nde belirli bir odaklanma yapısı yoktur. Tüm eğitim sistemleri, bölgesel ve eyalet alanlarının çok fazla değişiklik varyasyonuna sahiptir (Balcı, 2009; Demirci, 2005). Amerika Eğitim Sistemi'nin odak yapısından uzak olması, öğretmeye başlamanın başlangıç koşullarının her üniversitede değiştirilmesini teşvik eder.

Karşılaştırmalı eğitim, bölgeler ve ülkeler arasında sistemlerin karşılaştırılması da dâhil olmak üzere, eğitim sistemleri ve uygulamaları arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları keşfetmek için karşılaştırmalı yöntemi kullanan bir araştırma çerçevesidir (Ergün, 1985).

1816 ve 1830 arasındaki bu dönem, Paris'ten Marc Antonie Jullien'in çalışmalarıyla karakterize edilir. Jullien tarafından 1817'de yayınlanan "Esquisse et vues preliminaires d'un ouvrage sur l'education comparee" adlı eser, toplama komitesinden ve hükümetlerden sistemin en iyi yönlerini kendi ülkelerinde eğitimi benimsemelerini istedi. Antik çağlardan 19. yüzyıla kadar diğer ülkelerin eğitim sistemlerinde yazılan merak uyandıran eserleri sistematik olarak karşılaştıran ilk eserdir. 1830 yıllarından Dünya Savaşı olduğu 1914-1918 yıllarına kadar olan dönem olarak kabul edilir. Kendi ülkeleri dışında çeşitli yerlere seyahat eden eğitimciler sistemli ve sistematik olmayan gözlemler yaparak bu dönemin özelliklerini belirlemişlerdir (Ergün, 1985):

- İlk temel olarak yabancı ülkelerin statüsü ve eğitim sistemine ilişkin belgeler toplamak.
- Eğitimciler sıklıkla seyahat ettikleri Almanya'ya seyahat ederler. Çünkü o dönemde Alman eğitim sistemi Avrupa'ya örnek olarak görülüyordu. Bir disiplin olarak karşılaştırmalı eğitimin gerçek kurucuları Tablo'da sunulmuştur.

Tablo 1. Karşılaştırmalı Eğitimin Kurucuları

Ülke	Karşılaştırmalı Eğitim Kurucusu	Üniversite
ABD	I.I. Kandel	Boston
İNGİLTERE	R. Ulich	Harvard
	N.A. Hans	Londra
FRANSA	J. A. Lauwerys	Londra
	A. Millot	Paris
ALMANYA	Fr. Schneider	München
İSVİÇRE	W. Merck	Hamburg
	R. Rosello	Cenevre
TÜRKİYE	Kemal Aytaç	Ankara

Kaynak: (Ergün, 1985).

1950'lerden önce, çalışma ağırlıklı olarak ulusal eğitim sisteminin felsefi ve kültürel kökenlerine odaklandı (Carnoy ve Rhoten, 2002). Günümüzde karşılaştırmalı eğitim alanı, ekonomik, politik ve sosyal güçlerle ilgili olarak daha karmaşık incelemelere doğru ilerlemektedir (Arnove, 2008).

Ayrıca karşılaştırmalı eğitim, öğrencilerin eğitim sistemlerinin ülkenin zenginliği, ideolojisi, sosyal kültürel özellikleri ve küreselleşmenin farklı bölge ve ülkelerdeki eğitim politikası ve uygulamaları üzerindeki etkileri ile nasıl şekillendiğini anlamalarına yardımcı olur (Padavil, 2016).

Eğitimde karşılaştırma araştırmalarının çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Bunlar (Yaman, 2019):

- Eğitim sisteminde sorunlar ve uygulamalar için bilgi almak,

- Eğitim hakkında hipotezler geliştirmek ve yorum yapmak için bilgi sağlamak,
- Farklı ülkeleri etkileyen gelişimsel ve ortaya çıkan faktörleri dikkate alarak eğitim politikalarının geliştirilmesine yardımcı olmak,
- Kalkınma eğitimin bilimsel olarak geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi,
- Ulusal kalkınma için gerekli eğitim kitaplarının politikalarının belirlenmesine yardımcı olmak,
- İnsanların, özellikle eğitimcilerin kültürünü genişletmek,
- Uluslararası anlayışına ve iletişime katkıda bulunmak,
- Eğitim konusunda başka ülkelerde kullanılan yöntem ve uygulama kuralları uygulamak,
- Belirli bir konuda geniş görüşleri olan ve esnek alternatifler sunmaya istekli çözüm yollarını üretmeye açık olması gerekir.

Türkiye'nin yedi bölgesi, 81 ili ve oldukça merkezi bir hükümet sistemi vardır. Buna göre, çoğu eğitim politikası Ankara'daki ulusal hükümet tarafından yönlendirilmektedir. Ulusal Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), politikaları belirler ve yükseköğretim öncesi eğitimin tüm aşamaları ve türlerinin idaresini denetler. Bakanlık başkanı, il düzeyinde çalışmak üzere Milli Eğitim Müdürlüklerini atar. Bu müdürlükler il valilerinin emrinde çalışırlar. Okullar ve diğer yerel aktörler çok az özerkliğe sahiptir. 1981'de, o sırada iktidarda olan askeri hükümet, kapsamlı bir yükseköğretim yasası çıkardı. O zamandan beri, kamu yükseköğretim kurumlarının planlanması ve koordinasyonu Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nun görev alanına girmiştir. Konsey, yükseköğretim sisteminin planlanmasından, koordinasyonundan ve yönetiminden sorumludur. Üniversite bütçelerini, kurumsal kayıt ve kabul sınırlarını ve temel müfredat yönergelerini belirler. Fakülte başkanlarını da tayin eder. YÖK, teknik olarak, partizan olmayan ve hükümet dışı bir ulusal mütevellî heyetine bağlı bağımsız bir kurum olarak tasarlanmıştır (URL 5).

Türkiye'de eğitime erişimin yaygınlaşması ve hala büyüyen okul çağındaki nüfus, bugün yaklaşık 968.000 kişiye ulaşan öğretim iş gücünde çarpıcı bir artışa yol açmıştır (MEB, 2017). Bu, diğer Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD]) ülkelerinin çoğuna kıyasla nispeten genç bir öğretim popülasyonu ile sonuçlanmıştır. 2014 yılında Türkiye, OECD ülkeleri arasında 50 yaş üstü öğretmen oranı en düşük olan ülkedir (sırasıyla ilköğretimde %13, ortaöğretimde %8 ve ortaöğretimde %11). Bu, aynı eğitim seviyeleri için OECD ortalamasının yarısından azdır. Cinsiyet dağılımı ile ilgili olarak, Türkiye'nin öğretim nüfusu, özellikle ilköğretim düzeyinde, kadınların sayısının erkeklerden daha fazla olduğu diğer OECD ülkelerinin çoğundan daha dengelidir (OECD, 2016). Bununla birlikte, Türkiye, özellikle üst orta öğretimde, öğretmen işgücünde kademeli bir değişim yaşamakta ve bu oran 2012 ve 2017 yılları arasında erkekler için %35'e kıyasla yaklaşık %50 artışı belirlenmiştir (MEB, 2017).

2. ÜNİVERSİTEYE GİRİŞ KOŞULLARI

Türkiye'de üniversiteye kabul şartları 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 31'inci maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir: Ortaöğretimi veya dengi eğitimini tamamlayanlar, yükseköğretim kurumlarına aday olma hakkına sahiptir. Hangi yükseköğretim kurumunun, hangi programdan nasıl mezun olacağı, Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir (Küleki ve Bulut, 2010).

Türkiye'de bir yükseköğretim kurumuna kayıt yaptırmak için ÖSYM tarafından yapılan Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS), öğrencilerin yükseköğretim programlarına yerleştirilebilmeleri ve tercihlerine göre yerleştirilebilmeleri için ÖSYM Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılmaktadır.

YKS, 3 oturumlu bir sınavdır. Adayların Temel Yeterlilik Sınavına (TYT) girmeleri gerekmektedir. Diğer seanslar isteğe bağlıdır. Bu oturumlar aşağıdaki gibidir;

1. İlk oturum Temel Yeterlilik Testidir (TYT): Test aşağıdaki alanlarda gerçekleştirilir.
 - Türkçe (40 soru) - Sosyal Bilimler (25 soru) - Matematik (40 soru) - Fen Bilimleri (20 soru)
2. İkinci oturum Alan Yeterlilik Testlerinde (AYT) adaylara şu dört alan sorulur:
 - Türk Dili ve Edebiyatı ve Sosyal Bilimler I Testi (Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih I ve Coğrafya I) - Sosyal Bilimler II Testi (Tarih II, Coğrafya II, Felsefe Grubu) - Matematik Testi - Fen testi
3. Üçüncü oturum Yabancı Dil Sınavı (İngilizce) (YDT)'dir.

TYT'den 150 ve üzeri puan alan adaylar, TYT puanı ile öğrenci alan yükseköğretim programlarını tercih edebilecekler. Bu puan türlerinden TYT, SAY, EA, DİL puanlarından 180 ve üzeri puan alan adaylar ile lisans programlarında TYT puanı bulunan öğrenciler lisans programlarını seçebileceklerdir. TYT'den 180

ve üzeri puan alan adaylar sadece önlisans programlarını seçme hakkına sahiptir. Bu adayların SAY (Matematik ve Fen), SÖZLÜ (Türkçe, Sosyal Bilimler (Tarih II, Coğrafya II ve Din/felsefe II), EA (Matematik, Türkçe ve Tarih I) ile lisans, önlisans ve yüksek lisans programlarını seçme hakları yoktur. Coğrafya I ve DİL (İngilizce, Fransızca, Almanca, Rusça ve Arapça) programları yer almaktadır.

Sonuçlar haziran ayının ikinci yarısında açıklanır ve öğrencilerin temmuz ayının son haftasına kadar üniversite tercihlerini yapmaları gerekir. Puanlarına göre kurslara yerleştirilirler ve bu ağustos ayı sonunda açıklanır. Türk eğitim sisteminde okullar tamamen devletin belirlediği bir müfredatı takip etmekte, bu da ülke çapında sınavların yapılmasını kolaylaştırmaktadır.

Ön lisans programları çoğunlukla üniversitelere bağlı “yüksek mesleki eğitim okullarında” (meslek yüksekokulu) veya bağımsız ortaöğretim sonrası meslek enstitülerinde verilmektedir. Programlar uygulamalı bir eğitim bileşeni içerebilir ve genellikle öğrencileri istihdama hazırlamayı amaçlayan uygulamalı alanlarda sunulur. İki yıldır ve mezuniyet için en az 64 Türkçe kredisi veya 120 AKTS gerekmektedir. Bazı programlar üniversitelerde sunulmaktadır ve dört yıllık bir lisans derecesine dönüşebilir. Meslek okulları tarafından verilen programlar tipik olarak üniversite eğitime doğrudan erişim sağlamaz, ancak “Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi” (ÖSYM) tarafından merkezi olarak yönetilen “dikey geçiş sınavı” olarak adlandırılan, meslek okullarından mezun olan kişilerin üniversiteye geçiş yapmasına izin verir. Birçok üniversitede lisans programlarının üçüncü yılıdır.

Standart Lisans derecesi, dört yıllık eğitimin ardından verilir ve genellikle en az 128 Türk kredisinin (240 AKTS) tamamlanmasını gerektirir. Üniversitelere kabul, öğrencilerin lise not ortalamasına ve merkezi olarak yapılan YKS sınavlarının sonuçlarına göre yapılır. Bazı üniversitelerde ek giriş sınavları olabilir. Türkiye’deki tüm öğretmenlerin en az bir lisans derecesine (ISCED 6) sahip olmaları gerekmektedir. Trends in International Mathematics and Science Study’den (TIMSS) elde edilen veriler, 2015’te ilk ve orta öğretimdeki öğretmenlerin ezici çoğunluğunun bu yeterlilik düzeyine ulaştığını (4. sınıfta % 86 ve 8. sınıfta %90) (Mullis, Martin ve Foy, 2003). Ancak, yüksek lisans derecesine (ISCED 7) sahip öğretmenlerin yüzdesi nispeten düşüktür (ilk ve ortaöğretimde %3) ve OECD ülkelerinin çoğundan farklı olarak, yüksek lisans derecesi ortaokul ve lisedeki öğretmenler için bir gereklilik değildir (OECD, 2016).

Türkiye’de öğretmenlik mesleğine giden iki ana yol vardır: lisans eğitim derecesine götüren dört yıllık bir program (eşzamanlı); veya öğretmenlerin normal bir lisans derecesini (ardışık) tamamladıktan sonra alabilecekleri bir yıllık öğretim programı (Dünya Bankası, 2011). Bu model yapı olarak çoğu Avrupa ülkesine benzer olmakla birlikte, Türkiye’de öğretmen adaylarının aldıkları uygulamalı eğitim miktarı ortalama olarak daha düşüktür (Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurydice, 2015). Eğitim fakültelerine giriş, öğrencinin ulusal üniversite yerleştirme sınavlarında aldığı puana göre yapılır. Günümüzde geçmişe göre daha az yaygın olmakla birlikte, öğretmenlik eğitimi almamış üniversite mezunlarının ülkenin kırsal ve doğu bölgelerindeki okullarda çalışmak üzere istihdam edilmeleri hala mümkündür (Çelik ve Gür, 2013).

Öğretmenler ilgi alanlarına ve sonuçlarına göre illere görevlendirilir. Öğretmenlik giriş sınavı yer alır. 50 soruluk eğitim bilimi bilgisi ve genel yetenek değerlendirmesi olan Kamu Hizmeti Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ve öğretmenlerin konu alan bilgilerini ölçen Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi, Öğretmenlik Alan Bilgisi Sınavı bulunmaktadır. Bir kişinin öğretmenlik pozisyonuna başvurabilmesi için KPSS’den en az 50 puan alması gerekir.

Türkiye’deki öğretmenler, ömür boyu istihdam garantisi olan kariyerli memurlardır (Avrupa Komisyonu, 2015). Böyle bir pozisyonla bağlantılı sosyal yardımlar ve iş güvenliği, kayıtlı istihdam fırsatlarının nispeten sınırlı kaldığı bir ülkede gençleri öğretmenliğe çeken başlıca faktörler arasında yer alıyor (MEB, 2017). Türkiye’de öğretmenlik yapmak aynı zamanda bir yükseköğrenim mezunu için mali açıdan da cazip bir seçenektir.

Türkiye, yeni Öğretmen Stratejisi 2017-23’ün bir parçası olarak, kursiyerlerin sertifikalı bir öğretmen tarafından denetleneceği okullarda daha fazla uygulamalı eğitim sunarak üniversiteler tarafından sağlanan başlangıç öğretmen eğitimini yeniden yapılandırmayı amaçlamaktadır. Strateji aynı zamanda, sağlayıcılar arasında eğitimin kalitesinde daha fazla tutarlılık sağlamak için başlangıç öğretmen eğitimi için standartlar getirme planlarını da içermektedir (MEB, 2015).

Amerika Birleşik Devletleri’ndeki yükseköğretim, yerleşik ve sağlam bir sistem olarak görünmektedir. Genel olarak 3 tür yükseköğretim kurumu vardır (Bolay vd., 1996):

- Önlisans veren toplum ve meslek yüksekokulları (Junior or Community Colleges – Vocational Technical Institutions)
- Lisans derecesi veren 4 Yıllık müstakil yüksekokullar (Kolej)

- Üiversiteler

Bugün ABD’de 3.600’den fazla yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Bunların 2100’den fazlası 4 yıllık ve 1500’den fazlası 2 yıllık bölümlerden oluşmaktadır. Üniversite kurumlarında öğrenim gören öğrenci sayısı 14.000.00’dur. İki yıllık üniversitelerin büyük bir kısmı bölgesel olarak idare edilir. Halk tarafından Finansmanı bölgesel olarak sağlanır. Okulların teknik ve profesyonel amacı eğitim vermek ve 4 yıllık okullara hazırlamaktadır. Lisans eğitimi yüksek lisans ve doktora programları olmak üzere seviyelerde eğitim vermektedir. Esnek bir yapıya sahiptirler. Ders kredileri üniversiteler arasında transfer edilebilir. Öğrenciler bir üniversitede aldıkları kredileri ikinci bir üniversiteye aktarabilir ve orada derece alabilirler. Yükseköğretim kurumları, ister kamu ister özel olsun, özerktir. Hemen hemen her eyalet en az iki devlet üniversitesine mali yardım sağlar (Güçlü ve Bayrakçı, 2004).

ABD’de öğrenciler istedikleri üniversiteye başvurma hakkına sahiptir. Ancak, farklı eyaletlerde ve üniversitelerde farklı uygulamalara rağmen, başvuran adayların başvuru koşulları benzerdir. Bu koşullar dikkate alınarak üniversitelere başvuru kabul edilir veya başvuruları reddedilir. Örneğin başvuru yapacak adayların bazı şartları ve belgeleri sağlaması gerekir. Michigan Üniversitesi’nin öğretmen yetiştirme sertifika programı aşağıdaki gibidir (Baskan, Aydın ve Madden, 2006):

- Katıldıkları veya mezun olacakları programda en az 2.50 GNO’ya sahip olmak,
- Alanı eğitimle ilgili ana dallardan biri olan bir profesörden ve adayın entelektüel ve akademik ile konuşabilen becerileri ve başvuranın iş becerileri hakkında bilgi sağlayabilecek kişi, çocuklar/ergenlerle çalışma becerisi veya üç harfli kişilik özelliklerine atıfta bulunabilecek kişi.
- Adayı tanıtan ve kişisel hedeflerini belirten bir mektup (Bu derslerde aday öğretmenlik mesleğini neden seçtiğinden bahsetmeli, öğretmenlik mesleğini yansıtmalı ve öğrencilik hayatında deneyim ona damgasını vurmalıdır)
- Amerika eğitim sisteminin eyaletlere göre farklılaşması ve merkezîyetçi bir yapıda olmamasından dolayı öğretmenliğe başlamak için aranan kriterler de eyaletten eyalete farklılık göstermektedir. Fen edebiyat fakültesinde öğrencilerden öğretmen olmak isteyenler ön koşul olarak sunulan derslerin eğitimini almaktadır.

Narodowski, Nores ve Manolakis (2001), son on yılların büyük ölçüde SSCB’nin çöküşü nedeniyle dünya çapında geliştirilen eğitim politikalarının içerik miktarı ile karakterize edildiğini iddia etmektedirler. Bu nedenle Latin Amerika ve diğer kıtalardaki eğitim politikaları, değişen ekonomik politikaları yansıtacak şekilde çarpıcı biçimde değiştirildi.

Carnoy ve Rhoten (2002) araştırmasında, küreselleşme dünya ekonomisini yeniden organize eden bir güçtür ve bu ekonominin temel kaynakları artan bilgi ve enformasyondur. Adick (1992), karşılaştırmalı eğitimin daha çok farklı ülkelerdeki modern eğitimin gelişim çeşitliliğini, genişleme süreçlerini ve sistematizasyonunu açıklamaya odaklandığını iddia eder.

Bayram (2010), Türkiye, ABD, Japonya, Birleşik Krallık ve Avustralya’daki fen ve fizik öğretmenleri için mesleki gelişim programlarının karşılaştırmalı bir araştırmasında, fen ve fizik öğretmenleri için mesleki gelişim program konularını karşılaştırmıştır. Mesleki geliştirme programının büyümesini önermiştir. Türkiye’deki fen ve fizik öğretmenlerine yönelik mesleki gelişim programı diğer ülkelerle karşılaştırılmış, Türkiye için önerilerde bulunulmuş ve yeni bir modeli önerilmiştir.

Aksoy (2013), “ABD, Finlandiya, Singapur ve Türkiye’de öğretmen eğitiminde geçişler” başlıklı araştırmasında, 2000-2010 yılları arasında ABD, Finlandiya, Singapur’da öğretmen eğitiminde meydana gelen dönüşümleri Türkiye bu geçişler ışığında karşılaştırmayı amaçlamıştır. Çalışmada doküman incelemesi ve görüşme teknikleri kullanılmıştır. ABD’de öğretmenlik mesleği, öğretmenlerin yükseköğretime yaptığı yatırımları azaltarak ve sertifika kurumlarına ayrılan bütçe payını artırarak entelektüel düzeyden teknik düzeye taşınmış; Finlandiya’da, temel eğitimde yaratıcılık, problem çözme, ekip çalışması, araştırma ve geliştirme kavramları 1968’deki Kapsamlı Okullar Yasası ile kabul edilmiştir. Bununla ilgili tüm değişiklikler bu yasayla uyumluydu ve geniş kapsamlı değişiklikler tarafından engellendi. Devletlerin öğretmen yetiştirme politikasındaki istikrarlı tutumları değerlendirilen Singapur’da araştırmaya dayalı öğretmen eğitimi modeli uygulanmıştır. Öğretmen eğitimi yüksek lisans düzeyinde sunulmakta olup öğretmen yetiştirme programı modelinin bütünsel olduğu, sıralı ve konsolide sıralı modellerin birlikte kullanıldığı tespit edilmiştir.

3. ÇALIŞMANIN AMACI

Karşılaştırmalı eğitim ve Türkiye ve ABD öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırılması ile ilgili kaynakların geçmişten günümüze incelendiğinde özellikle bugün karşılaştırmalı eğitim çalışmalarında ne

konumunda olduğumuzu ve gelecek için neler yapabileceğimiz konusunda yolumuzu aydınlatıcı nitelikte olacağı düşünülmektedir. Bu yüzden incelenen çalışmaların betimsel analizi ile ele alınıp incelenmesi karşılaştırmalı eğitim ve Türkiye ve Amerika öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırılması çalışmalarına ciddi katkılar sağlayacağı ön görülmektedir.

Bu anlamda çalışmalara bakıldığında tarama modelinde betimsel bir çalışmanın yanı sıra yatay yaklaşım kullanılarak incelenen öğretmen yetiştirme programlarında araştırma soruları çerçevesinde tüm değişkenler yan yana incelendiği görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen yetiştirme programlarında aralarındaki benzerlikler ve farklılıklar saptanmaya çalışılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, ABD ve Türkiye’de öğretmen yetiştirme sistemlerinin değerlendirilmesine yöneliktir. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda şu sorulara cevaplar aranmıştır:

- 1) ABD ve Türk eğitim sistemlerinin özellikleri ana hatlarıyla nelerdir?
- 2) ABD ve Türk eğitim sistemlerinin öğretmen yetiştirme programlarına giriş koşulları nelerdir?
- 3) ABD ve Türk eğitim sistemlerinde öğretmen yetiştirme programlarının süreleri ne kadardır?
- 4) ABD ve Türk eğitim sistemlerinde öğretmen yetiştirme üniversite eğitiminin kapsamı neleri içermektedir?
- 5) ABD ve Türk eğitim sistemlerinde okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması nelerdir?
- 6) ABD ve Türk eğitim sistemlerinde öğretmen yeterlilikleri nelerdir?
- 7) ABD ve Türk eğitim sistemlerinde öğretmen adayı değerlendirme sistemi neleri kapsamaktadır?
- 8) Türkiye ve ABD’deki eyaletlere göre (New York, Florida, Texas, Alabama) öğretmen yetiştirme sisteminin giriş koşulları, öğretme süreci, okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması ve değerlendirme sistemleri açısından benzerlikleri ve farklılıkları nelerdir?

4. YÖNTEM

4.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, amaca uygun tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modellemeye, geçmiş ya da mevcut bir durumu değiştirmeden betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşım olarak kabul edilir (Karasar, 2009).

Araştırmada karşılaştırmalı eğitim araştırmalarında kullanılan yaklaşımlardan biri olan yatay yaklaşım kullanılmıştır. Yatay bir yaklaşımla, eğitim sisteminin tüm yönleri incelenmiştir. Bu döneme ait tüm değişkenler yan yana getirilerek farklılıklar belirlenmeye çalışılır (Demirel, 2000). Bu çalışmada, yatay yaklaşımla test edilen öğretmen yetiştirme programının araştırma sorusu çerçevesinde tüm değişkenler yan yana yerleştirilmiştir. Öğretmen yetiştirme programlarında aralarındaki benzerlik ve farklılıklar saptanmaya çalışılmıştır.

4.2. Veri Toplama Aracı

Araştırma için ulusal tez merkezinde ABD ve Türkiye’de öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırılması ile ilgili olan tezler taranmıştır. Bu doğrultuda ulusal tez merkezinin veri tabanı üzerinden tez adı, dili ve konu ile ilgili arama yapılarak araştırmanın amacına uygun, erişime açık ve “ABD ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması” ile ilgili olan tezler incelenmiştir.

Araştırma YÖK ulusal tez merkezi veri tabanında yer alan eğitim ve öğretim konu alanı içerisinde yer alan uzaktan eğitimle ilgili ve dili Türkçe ve İngilizce olan doktora ve yüksek lisans tezleri, kaynak kitaplar ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmanın amacı, Türkiye’deki öğretmen yetiştirme süreci ve uygulamaları ABD öğretmen yetiştirme sistemlerini karşılaştırmalı olarak araştırılmak istenmektedir.

YÖK Ulusal tez merkezinin detaylı arama kısmında konu kısmına “karşılaştırmalı eğitim”, tez adı “Amerika ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sistemleri” ve dili “Türkçe”, “İngilizce” yazılarak arama yapıldı. Elde edilen tezler içerisinden de çalışmanın amaçlarına uygun olanlar belirlenmiştir. Erişimi kısıtlı olanlar ve araştırmanın amacına uygun olmayanlar elenmiştir. Elde edilen tezler incelemiştir. Belirlenen amaçlar doğrultusunda veriler olacak şekilde sınıflandırılmıştır.

4.3. Veri Analizi

Toplanan verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmış ve uluslararası karşılaştırmalı eğitim yöntemi temel alınmıştır. Nitel araştırma, toplumsal olguların biçimini, içeriğini ve doğasını belirlemeyi amaçlar. Ayrım gözetmeyen analiz, tanımlayıcı analiz kadar basit olabilir. Yıldırım ve Şimşek’e (2013) göre betimsel analiz, içerik analizinden daha etkilidir. Açıkça önceden belirlenmiş olan, yüzeysel olarak ve daha ziyade, çalışmanın kavramsal yapısıdır. Özel araştırmalarda kullanılır. Önceden tanımlanmış temalara

dayalı tanımlayıcı analiz özetlenmiş ve buna göre açıklanmıştır. Betimsel analizde sorulan veya gözlemlenen kişisel görüşleri canlı bir şekilde yansıtmak için doğrudan ifadeler kullanılır. Bu analiz türünde amaç, sonuçları organize etmek ve yorumlamaktır. Bunun için öncelikle verilerin mantıklı ve anlaşılır bir şekilde sunulması gerekir. Bu açıklamalar daha sonra açıklanır, neden-sonuç ilişkileri testler ve belirli sonuçlar çıkarılır. Tanımlayıcı analiz dört adımı içerir:

1. Tanımlayıcı bir analiz çerçevesi oluşturulması,
2. Tematik çerçevelere göre verilerin işlenmesi,
3. Bulguların açıklaması,
4. Sonuçların yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

5. BULGULAR

Araştırmanın bulguları, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda sunulmuştur. Bu alt amaçlar aşağıdaki gibidir;

1. Türkiye ve ABD’de Üniversiteye Giriş Koşullarının Karşılaştırılması
2. Türkiye ve ABD’de Eğitim Sürelerinin Karşılaştırılması
3. Türkiye ve ABD Üniversite Eğitiminin Kapsamının Karşılaştırılması
4. Türkiye ve ABD’de Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulamasının Karşılaştırılması
5. Türkiye ve ABD’de Öğretmen Yeterliklerinin Karşılaştırılması
6. Türkiye ve ABD’de Öğretmen Adayı Değerlendirme Sistemlerinin Karşılaştırılması
7. Türkiye ve ABD’deki Eyaletlere Göre Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması

5.1. Türkiye ve ABD’de Üniversiteye Giriş Koşullarının Karşılaştırılması

Türkiye ve ABD’de üniversiteye giriş koşullarının karşılaştırılması Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Türkiye ve ABD’de Üniversiteye Giriş Koşulları

Türkiye	- Eğitim fakültelerine giriş için, ÖSYM tarafından düzenlenen merkezi sınavla kabul edilmektedir. - Ortaöğretim mezuniyet not ortalaması belirlenen katsayı ile çarpılarak toplam puana eklenmektedir (MEB, 2011).
ABD	- Lise Diploması (Lisede ilk %25’e girenler öncelikli), - Lise Referans Mektupları, - Skolastik Tutum Testi veya (SAT) veya Amerikan Kolej Testi (ACT), - Kişisel mülakat - Öğrencilerin farklı sınav merkezleri tarafından yapılan 4 sınavdan birisinden geçerli not ortalaması - Eğitim Fakültesi’ne kabul edilmek için, Fen- Edebiyat Fakültesinde 2 yıllık eğitimi tamamlayıp, yeterli not barajını (2.7) geçmiş olmak (Külekcı ve Bulut, 2010).

Tablo 2’de ulaşılan bilgiler ışığında giriş koşulları Amerika öğretmen adaylarının daha fazla eğitim seçenekleri sunuldukları görülmektedir. Sınavların 6 defa yapılması öğrencilerin kendileri için hazır hissettikleri zamanda sınavlara girmelerini sağlamaktır. Türkiye’de ise yılda bir kez yapılan sınavın ve üniversite aday öğrencilerinin hepsinin girdiği sınavda öğrencilerin girmek istedikleri alanlarında yeterliliğin ölçülemediği söylenebilir.

5.2. Türkiye ve ABD’de Eğitim Sürelerinin Karşılaştırılması

Tablo 3’te ABD ve Türkiye eğitim sürelerinin karşılaştırmasına yer verilmiştir.

Tablo 3. Türkiye ve ABD’de Eğitim Süreleri

Türkiye	- Lisans Eğitimi (8 Yarıyıl) (MEB, 2011). - Toplam 10 yarıyıl
ABD	- Fen ve Edebiyat Fakültesi 4 yarıyıl - Eğitim Fakültesi 6 yarıyıl (Öğretmenler yüksek lisans derecesiyle mezun olmaktadır) (Külekcı ve Bulut, 2010).

Tablo 3’te ABD ve Türkiye eğitim sürelerinde, Türkiye’deki 8 yarıyıllık süre, ABD’de 10 yarıyıl süre, Fen ve Edebiyat Fakültesi 4 yarıyıl, Eğitim Fakültesi 6 yarıyılın öğretmen adaylarına verilen eğitimin kapsamındadır. Burada ortaya çıkan eğitim süresi değil, yeterliliğini ön planda olması gerektiği söylenebilir.

5.3. Türkiye ve ABD Üniversite Eğitiminin Kapsamının Karşılaştırılması

Tablo 4’te Türkiye ve ABD üniversite eğitiminin kapsamının karşılaştırmasına yer verilmiştir.

Tablo 4. Türkiye ve ABD’de Üniversite Eğitiminin Kapsamının Karşılaştırılması

Türkiye	- Öğretmenlik meslek bilgisi %30 - Genel kültür %20 - Alan bilgisi %50 (MEB, 2011).
ABD	- Ana dal tercihi - Eğitim dersleri - Okul deneyimi dersleri (Külekçi ve Bulut, 2010).

Tablo 4’te üniversite eğitiminin kapsamı; alan, eğitim ve meslek bilgisi derslerini ağırlıklı olması, kapsamının pedagojik formasyon temelinde ele alınmıştır. ABD’de gibi kapsamında ana dal tercihi, eğitim ve okul deneyimi derslerinden oluşmaktadır.

5.4. Türkiye ve ABD’de Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulamasının Karşılaştırılması

Tablo 5’te Türkiye ve ABD’de okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamasının karşılaştırmasına yer verilmiştir.

Tablo 5. Türkiye ve ABD’de Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulamasının Karşılaştırılması

Türkiye	- Her öğretmen adayı 6. Yarıyıldan itibaren 3 yarıyıllık süre kapsamında yer almak koşuluyla, haftada 1 gün “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” dersi kapsamında alanının gerektirdiği öğretim uygulamalarına katılmaktadır (MEB, 2011).
ABD	- Öğretmen adayları 2. Sınıftan itibaren Okul Deneyimi dersleri alırlar. - Her dönemden 1 kredi olarak verilen bu derslerde öğrenciler ilk yıllarında sosyal ortam gözlemleriyle, 2 yıl öğrencilere okuma becerileri alanında özel dersler verilir. - Öğretmen adayları 3 yılının güz döneminde sınıf içi gözlem sonrası ders anlatmaya başlar. - Bahar döneminde ise ünite anlatırlar. - 5 sınıfın güz döneminde “Yardımcı Öğretmenlik” dersi çerçevesinde bir sınıfta önce danışman gözetiminde, sonra kendileri dersi yönetmeye başlarlar (Külekçi ve Bulut, 2010).

Tablo 5’te Türkiye ve ABD’de eğitim fakültelerinde okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamasına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Buna göre, Türkiye’de okul deneyimi 6. yarıyıldan, ABD’de ise, 3. yarıyıldan itibaren başlanmaktadır. Bu bulgulardan hareketle, Türkiye’de okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamasının daha erken dönemlerde başlaması, gözlem ve uygulama sürelerinin yeniden değerlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

5.5. Türkiye ve ABD’de Öğretmen Yeterliklerinin Karşılaştırılması

Tablo 6’da Türkiye ve ABD’de öğretmen yeterliklerinin karşılaştırmasına yer verilmiştir.

Tablo 6. Türkiye ve ABD’de Öğretmen Yeterliklerinin Karşılaştırılması

Türkiye	- Öğretmenlerin öğretme, öğrenme sürecinde öğretim programları ve konu alanını çok iyi bilmek ve anlamak, - Öğretim planlaması ve uygulamak, - Öğretim etkililiğini ve öğrenci gelişimi izleme ve değerlendirmede bulunma, - Öğretim sürecini ve öğrenci davranışlarını yönetme, - Öğretimi öğrenci özelliklerine göre uyarlama, - Bilişim teknolojilerini etkili bir biçimde kullanma, - Öğretme ve öğrenme ortamında etkili iletişim sağlayabilme, - Bireysel ve mesleki gelişimi planlama ve gerçekleştirme, - Diğer öğretmenler, veliler ve okul çalışanları ile işbirliği içinde olma, - Etik kurallar çerçevesinde, sorumlu ve eleştirel davranabilme yetkisini kullanabilme (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005).
ABD	- Öğrencileri yakından tanıma, - Alanında yeterli bilgiye sahip olma, - Planlama, öğretim ve değerlendirme de uzman olma - Güvenli ve olumlu öğrenme ortamı oluşturma - İşbirliği yapma ve iletişime girme becerisine sahip olma - Profesyonel davranış biçimi (Külekçi ve Bulut, 2010).

Tablo 6’da ise Türkiye ve ABD’de öğretmen yeterlilikleri ele alınmıştır. Türkiye’nin eğitim sisteminde yeterliliklerin ABD eğitim sistemine göre daha kapsamlı olduğu görülmektedir. Ulaşılan yeterliliklerin etkin olarak denetlenmesi konusunda sistemin iyileştirilmesi önerilmektedir. ABD’deki öğretmen yetiştirme kurumlarına kabul edildikten sonra lise mezunlarının üniversitelere kabul edilme koşulları üniversiteden üniversiteye geçişse de, üniversiteler genellikle 2.75/ GPA, SAT I veya iki tavsiye mektupla birlikte üniversitelerde yapılan görüşmelerin sonuçlarına bakarak değerlendirmelerini yapılırlar. Ayrıca, başvuru sahiplerinin lisede dört yıl İngilizce, en az üç yıl sosyal bilgiler, üç yıl matematik, üç yıl bilim ve iki yıl yabancı dil bitirmelerini gerektirir. SAT I ve ACT sınavları Türkiye’deki matematik, fizik, kimya, İngilizce, coğrafya vb. üniversite giriş sınavlarına benzerdir. Alanların çoktan seçmeli sorularla ölçüldüğü bir yeterlilik testidir. ABD’de, eğitim alanı farklı zamanlarda tanıtıldı; Bu, sınıf eğitimi için üç ila dört yıl, orta öğretim için dört yıl ve orta öğretim için beş yıldır. ABD’de öğretmenlik sertifika süreci ile farklı disiplinlerde dereceleri olan ancak gerekli becerileri gösterebilen kişiler, öğretmenlik mesleğini icra edebilmeleri için sertifikalı öğretmen olabilirler. Akredite üniversiteler tarafından verilen lisans ve yüksek lisans derecelerine ek olarak, bağımsız değerlendirme kuruluşları veya Ulusal Akreditasyon Kuruluşları tarafından verilen öğretim sertifikaları da bulunmaktadır. Alternatif sertifika olarak da bilinen başka bir

alanda lisans derecesine sahip öğretmen adayları, akredite bağımsız kurumlar tarafından yaz okullarında yetiştirilmekte, altı haftalık eğitimi tamamladıktan sonra işe başlamakta ve bu bağımsız kurumlarda eğitim için sertifika gerekliliklerini tamamlamaktadır (Saracaloğlu ve Ceylan, 2016).

5.6. Türkiye ve ABD’de Öğretmen Adayı Değerlendirme Sistemlerinin Karşılaştırılması

Türkiye ve ABD’de öğretmen adayının değerlendirme sistemi Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Türkiye ve ABD’de Öğretmen Adayı Değerlendirme Sistemlerinin Karşılaştırılması

Türkiye	- Değerlendirme vize ve final sınavları üzerinden yapılmaktadır. - Uygulama ağırlıklı bazı derslerde öğrencilerin performansları değerlendirilmektedir. - Her yarıyıl, her ders için en az bir ara sınav, bir yarıyıl sonu sınavı ve bir bütünleme sınavı yapılır (MEB, 2011)
ABD	- Öğrenciler ders başarılarına ölçen sınavların diğer yarıyla devam edebilme şartı olan sınavlara girerler. - Her yılsonunda öğrenciler eğitimde ilerledikleri kanıtlayan portfolyo çalışmalarını teslim ederler. Portfolyo, yıl içerisinde hazırlanan el çalışmaları, günlük planlar, öğretim kadrosunun geri bildirim notları, kendi kendilerini değerlendirme notlarını içermektedir. Ayrıca, okul deneyimi dersleri değerlendirme raporları bulunur (Külekeçi ve Bulut, 2010).

Tablo 7’de Türkiye ve ABD’de öğretmen adaylarının değerlendirme sistemini incelendiğinde, Türkiye’de sınav sisteminin ön plana çıktığı, ABD’de ise öğretmen adaylarının her yılsonunda portfolyo çalışmaları vermesi öğretmenlik deneyimlerinin sistem görüşleri dâhil edilmektedir.

5.7. Türkiye ve ABD’deki Eyaletlere Göre Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması

5.7.1. Türkiye ve ABD New York Eyalet Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması

Türkiye ve ABD New York Eyaleti Sisteminin karşılaştırılması Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8. Türkiye ve ABD New York Eyalet Sistemlerinin Karşılaştırılması

	Türkiye	ABD New York Eyaleti
Giriş Koşulları	Öğrenciler ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınava göre Eğitim Fakültelerine kabul edilmektedir. Ayrıca ortaöğretim mezuniyet not ortalamaları belli bir katsayı ile çarpılarak toplam puanlara eklenmektedir (MEB, 2011).	Lisans dereceniz varsa ve tanınmış bir New York eyalet programından veya başka bir eyalette benzer bir programdan öğretmen hazırlığını tamamladıysa, geleneksel bir sertifika için başvurabilirsiniz. Yeni öğretmenlere Başlangıç Sertifikası verilirken deneyimli öğretmenler Profesyonel Sertifika almaya hak kazanabilir.
Öğrenme ve Öğretme Süreçleri	Lisans Eğitimi (8 Yarıyıl) (MEB, 2011).Bu eğitim sürecinde %50 alan bilgisi becerileri, %30 öğretmenlik meslek bilgisi ve becerileri, %20 genel kültür derslerini içermektedir. Bu oranlar ve ders saatleri öğretmenlik dallarına göre de değişmektedir. Öğretmen yetiştirme sisteminde en önemli özelliklerden birisi de kültür dersleridir. Üniversite düzeyinde yetiştirilen öğretmen adayına kültürel bir donanım kazandırılmak amaçlanmıştır. Bu nedenle öğretmen adayının, yetiştirdiği olumlu yansımalar sağlayacaktır. Genel kültür dersleri, Bilim Tarihi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Etkili İletişim, Rehberlik, Sınıf Yönetimi, Türk Eğitim Tarihi gibi dersler konulmuştur (yok.gov.tr, 2022).	Lisans programınızın bir parçası olarak öğretmen hazırlığını tamamladıysa, bir New York alternatif sertifika programı aracılığıyla ders verirken bu şartı tamamlayabilir. Bu tür sertifikalar arasında deneyime sahip ancak derecesi olmayan kariyer ve teknik eğitim öğretmenleri için Geçiş A sertifikası veya New York Teaching Collaborative gibi programlar aracılığıyla ders verirken sertifika almaya hak kazanan öğretim üyeleri için Geçiş B sertifikası yer alır.
Uygulama Süreçleri	- Her öğretmen adayı 6. Yarıyıldan itibaren 3 yarıyıllık süre kapsamında yer almak koşuluyla, haftada 1 gün “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” dersi kapsamında alanının gerektirdiği öğretim uygulamalarına katılmaktadır (MEB, 2011).	New York Eyalet Eğitim Departmanı (NYSED) tarafından verilen bir öğretmenlik sertifikasına sahip olmanız veya lisans derecesine sahip olmanız ve sertifikayı kazanmanıza izin veren alternatif bir programı tamamlamanız gerekir. New York City Teaching Fellows programı gibi çalışılır. Önceki eğitiminize ve deneyiminize bağlı olarak bu sertifikayı kazanmak için sunulan çeşitli programlar vardır.
Değerlendirme Sistemleri	- Değerlendirme vize ve final sınavları üzerinden yapılmaktadır. - Uygulama ağırlıklı bazı derslerde öğrencilerin performansları değerlendirilmektedir. Her yarıyıl, her ders için en az bir ara sınav, bir yarıyıl sonu sınavı ve bir bütünleme sınavı yapılır (MEB, 2011)	Okula bağlı olarak, pozisyon için uygunluğunuzu belirlemek için muhtemelen en az bir yüz yüze görüşmeye katılmanız istenecektir. Genellikle, öğretmen adaylarından, hazırlanmış bir ders planına dayalı olarak bir akran panelinin önünde bir sınıf deneyimi yapmaları istenecektir. Katılımcılar, bir adayın o okul için uygun olup olmadığını belirlemek için ders planını ve dersin sunumunu değerlendireceklerdir. Mülakat süreciyle ilgili daha fazla ayrıntı, başvurunuza devam etmeyi seçerseniz, her bir okul tarafından sağlanacaktır (URL2).

Tablo 8 incelendiğinde, Türkiye’de öğrenciler ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınava göre eğitim fakültelerine kabul edilmektedir. ABD’nin New York eyaletinde ise, lisans dereceniz varsa ve tanınmış bir New York eyalet programından veya başka bir eyalette benzer bir programdan öğretmen hazırlığını tamamladıysa, geleneksel bir sertifika için başvurabilirsiniz.

5.7.2. Türkiye ve ABD Alabama Eyalet Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması

Türkiye ve ABD’nin Alabama Eyalet eğitim sisteminin karşılaştırılması Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 9. Türkiye ve Alabama Eyaleti Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması

	Türkiye	ABD Alabama Eyaleti
Giriş Koşulları	Bkz. Tablo 8.	Alabama sertifikası almak isteyen adaylar, bir lisans derecesine sahip olmalı ve Alabama Teachers gibi onaylı bir eğitimci hazırlık programını tamamlamalıdır. Öğretmen sertifikalarına başvurmadan önce, devlet tarafından gerekli tüm sınavların geçer bir puanla tamamlanması gerekir.
Öğrenme ve Öğretme Süreçleri	Bkz. Tablo 8.	Sertifika için temel gereksinimler karşılandığında, Profesyonel Eğitimci Sertifikası verilir. Sertifikanın geçerliliğini korumak için mesleki gelişim saatleri gereklidir. Gelişmiş sertifikalar kazanmak isteyen adaylar, bunu bir yüksek lisans derecesi olarak yapabilirler. Önceden, Alabama'da öğretmen sertifikası almanın en yaygın yolu, akredite bir okuldan onaylı bir eğitim programını tamamlamaktır. Artık en yeni ve en popüler yol alternatif sertifika programlarıdır. Alternatif sertifika yolu, geleneksel kolej veya üniversite yoluna meydan okur, çünkü hâlihazırda 4 yıllık bir dereceye sahip olanların koleje/üniversiteye geri dönmeden öğretmen sertifikalarını kazanmalarına olanak tanır. Alabama Teachers gibi alternatif bir sertifika programına kaydolmak için eğitim gereksinimi, 2,75+ GPA ile 4 yıllık bir lisans derecesidir. Lisans derecesi olmayanlar için tek seçenek, 4 yıllık bir lisans programı aracılığıyla sertifika almaktır.
Uygulama Süreçleri	Bkz. Tablo 8.	Alabama'da öğretmen sertifikası almak için adayların iki sınava girmeleri gerekir. İlk gerekli sınav Alabama Eğitimci Sertifikasyon Test Programıdır: Okuma, yazma ve matematiği test eden Temel Beceriler Değerlendirmesi. Ayrıca adaylar, takip ettikleri konu alanında konu ve sınıf düzeyine özel Praxis Konu Değerlendirmeleri almalıdır. Alabama, öğretmen sertifikası başvurusu Eğitim Departmanına sunulmadan önce hem eyalet hem de federal geçmiş kontrolü gerektirir. Arka plan kontrolü, parmak izlerinin sunulmasını gerektirir. Hazırlandıktan sonra, ABI ve FBI tarafından arka plan kontrolü için Cogent aracılığıyla gönderilebilir.
Değerlendirme Sistemleri	Bkz. Tablo 8.	Praxis testleri, sınıfa hazırlanmak için ihtiyaç duyduğunuz bilgi ve becerileri ölçer. İster bir öğretmen hazırlık programına giriyor olun, ister sertifikanızı arıyor olun, bu testler nitelikli bir eğitimci olma yolunda size yardımcı olacaktır (URL1).

ABD'de mezun öğretmen adaylarının geçmesi gereken tek tip bir sınavı benimsemeyen, bunun yerine öğretmen adayının okul performansını, becerilerini ve standartlarını, kazanılan toplam kredi sayısını ve referanslarını dikkate alan az sayıda ülkeden biridir. Öğretmenlerden beklenen beceriler; öğrenci bilgisi ve öğrenimi, öğretim içeriği ve planlaması, öğretim uygulaması, öğrenim ortamı, öğrenim sonuçlarının değerlendirilmesi, mesleki sorumluluklar ve ortaklıklar ve kariyer gelişimine odaklanmaktadır. Bu kabulden önce, bir öğretmenin niteliklerini şekillendirecek beceri, anlayış ve tutumların varlığını belirlemek için komisyonlar görevlendirilir. ABD'de öğretmenlik gereksinimleri eyaletten eyalete değişse de, herkes için genel kriter öğretmenlerin en az bir lisans derecesine sahip olmalarıdır (Saracaloğlu ve Ceylan, 2016).

5.7.3. Türkiye ve ABD Florida Eyalet Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması

Türkiye ve ABD'nin Florida Eyaleti eğitim sisteminin karşılaştırılması Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10. Türkiye ve ABD'nin Florida Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması

	Türkiye	ABD Florida Eyaleti
Giriş Koşulları	Bkz. Tablo 8.	Florida'daki devlet okulu öğretmenlerinin bir sınıfa liderlik etmeden önce öğretmen sertifikası almaları gerekmektedir. Sunshine State, sertifika almaya hak kazanabilmek için tüm öğretmenlerin lisans derecesine sahip olmasını ve devlet onaylı bir öğretmen eğitim programını tamamlamasını şart koşuyor. Ayrıca adayların okutulacakları konu ve sınıf düzeyine uygun içerik sınavlarını tamamlamaları gerekmektedir.
Öğrenme ve Öğretme Süreçleri	Bkz. Tablo 8.	İlk Öğretmen Hazırlama (ITP) Programları, adayları bir veya daha fazla belirli konu alanında/alanlarında konu alanı bilgisine, genel bilgiye ve mesleki hazırlık ve eğitim yeterliliğine hakim olmaya hazırlar. ITP Programları Florida lise sonrası kurumlarında sunulur ve genellikle bir lisans veya yüksek lisans derecesi ile sonuçlanır. Bir ITP Programını tamamlayanlar, program tamamlandıktan sonra Florida Profesyonel Eğitimci Sertifikası almaya hak kazanırlar. Bir sonraki adım, gerekli Florida Öğretmen Sertifika Sınavlarını (FTCE) tamamlamaktır. Sınavın üç bölümünü de geçenler, Florida Profesyonel Sertifikası almaya hak kazanacaklar. Yukarıdaki gereksinimler karşılanmadıysa, ancak adaylar Florida eyaleti dışında onaylanmış bir konu alanında lisans veya daha yüksek bir lisans derecesini veya bir öğretmen hazırlık programını tamamladıysa, adaylar bir Geçici Sertifika alabilir ve Florida okullarında aynı anda öğretmenlik yapmaya başlayabilirler. Profesyonel Florida Eğitimci Sertifikasının kalan niteliklerini takip etmek. Geçici Sertifika üç yıl geçerlidir ve yenilenemez.
Uygulama Süreçleri	Bkz. Tablo 8.	Bir Eğitimci Hazırlık Enstitüsü (EPI), hâlihazırda bir bakalorya derecesine sahip olanlar için Florida Profesyonel Eğitimci Sertifikasyonuna alternatif bir yol sağlar. EPI'ler birçok lise sonrası kurum ve nitelikli özel sağlayıcılar tarafından sunulmaktadır. EPI'ler, hâlihazırda bir Florida Profesyonel Eğitimci Sertifikasına sahip olmayan kariyer değiştirenler ve yeni üniversite mezunları için profesyonel hazırlık ve eğitim yetkinliği sağlar.
Değerlendirme Sistemleri	Bkz. Tablo 8.	Florida'da kaliteli öğretmen eğitimi programları söz konusu olduğunda birçok seçenek vardır. Adaylar, tanınmış bir kuruluş tarafından resmi olarak akredite edilmiş bir okul seçmelidir. ABD Eğitim Bakanlığı tarafından tanınan altı bölgesel akreditasyon kurumu vardır. Florida kolejleri ve üniversiteleri, Güney Kolejlere ve Okullar Birliği (SACS) tarafından akredite edilmiştir. Ayrıca, Florida eyaletinde bulunuyorsa, seçilen sertifika programı onaylı bir Eğitimci Hazırlık Enstitüsü (EPI) olmalıdır. Merkezi eyalet dışında olabilecek çevrimiçi öğretim sertifikasyon okulları, yukarıda belirtilen bölgesel akreditasyon kuruluşlarından biri tarafından akredite edilmelidir. Başvuru sahibi, bölgesel olarak akredite edilmiş bir kurumda eğitim gördüğünü gösteremezse, Florida eğitimci sertifikası almaya uygun olmayacaktır (URL 3).

5.7.4. Türkiye ve ABD Teksas Eyalet Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması

Türkiye ve ABD'nin Teksas Eyaleti eğitim sisteminin karşılaştırılması Tablo 11'de yer verilmiştir.

Tablo 11. Türkiye ve Texas Eyaleti Sistemlerinin Karşılaştırılması

	Türkiye	ABD Teksas Eyaleti
Giriş Koşulları	Bkz. Tablo 8.	Tüm eyaletler gibi, Teksas'ın da sertifika kazanmak için kendi özel gereksinimleri vardır. Tipik olarak, Teksas öğretmen sertifikası, adayların bir öğretmen sertifika programını tamamlamış ve en az bir lisans derecesine sahip olmasını gerektirir. Genel olarak Teksas'ta öğretmenlik sertifikası kazanma süreci, eğitim gerekliliklerini tamamlamayı, gerekli öğretmen sertifika sınavlarını geçmeyi, geçmiş kontrolü için parmak izini almayı ve eyalet öğretmenliği başvurusunu göndermeyi içerir. Teksas'ta öğretmenlik yapmak isteyenler için sertifikasyon için çeşitli alternatif yollar da mevcuttur.
Öğrenme ve Öğretme Süreçleri	Bkz. Tablo 8.	Teksas'ta mütakabiliyet, eyalet dışı sertifikaya sahip deneyimli öğretmenler için mevcuttur. Mütakabiliyete hak kazanmak için eğitimciler, katıldıkları tüm kolejlerden resmi transkript sağlamalıdır; verilen eyalet dışı öğretim sertifikalarının kopyaları; ve şu anda sertifikalandırılmış alan(lar)da iki yıllık okul deneyiminin belgeleri. Bir yeterlilik incelemesinden sonra, Teksas Eğitim Ajansı, yenilenemeyen Bir Yıllık öğretim sertifikası verebilir. Sertifikanın geçerli olduğu yıl boyunca, öğretmenler Texas öğretmen sertifika sınavlarını tamamlamak zorundadır.
Uygulama Süreçleri	Bkz. Tablo 8.	Texas öğretmen lisansı almanın en önemli adımlarından biri, Texas Education Agency tarafından onaylanmış bir eğitimci hazırlık programını tamamlamaktır. Teksas Eğitim Kurumu, Teksas Yükseköğrenim Koordinasyon Kurulu'nun tanınan akreditörler listesinden akreditasyonu olan lisans programlarını kabul edecektir. Teksas'ta öğretmen sertifikası alabilmek için adayların onaylanmış bir eğitimci programını tamamlamış olmaları gerekir. Daha önce bir lisans derecesi almış olan adaylar, lisans almaya hak kazanmak için alternatif bir sertifika programını veya bir bakalorya sonrası programı tamamlamaya hak kazanabilirler. Adaylar, bir programa katılmadan önce seçtikleri okulun akredite olduğunu ve Texas Education Agency öğretmen sertifika standartlarını karşılayacağını teyit etmelidir. Eyalet dışındaki okullar tarafından sunulan çevrimiçi öğretim sertifika programları da uygun şekilde akredite edilmelidir. Ek olarak, Eğitimci Hazırlama Akreditasyonu Konseyi (CAEP), iki akreditasyon kurumunun, Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi (TEAC) ve Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Ulusal Konseyi'nin (NCATE) birleşmesiyle oluşan ulusal bir organizasyondur. CAEP akreditasyonu, Teksas öğretmen sertifikası için zorunlu olmasa da, kaliteli müfredat ve öğretmen eğitiminin bir göstergesi olarak kabul edilir.
Değerlendirme Sistemleri	Bkz. Tablo 8	Texas öğretmenliği sertifikası alabilmek için adayların önce onaylı ve akredite bir kurumdan lisans derecesi almaları gerekir. Öğretmen adayları genellikle öğretmek istedikleri içerik alanında bir ana dal seçerler. Gerekli onaylı eğitimci hazırlık programı, öğretmen adayının lisans derecesinin bir parçası olarak veya bakalorya sonrası alternatif bir sertifika veya derece programı olarak tamamlanabilir. Eğitimci hazırlık programının bir parçası olarak öğrenci öğretimi veya staj gereklidir. Onaylı bir eğitimci hazırlık programını tamamladıktan sonra, Teksas öğretmenliği lisansı almak isteyenler, Teksas öğretmen sertifikası için gerekli sınavlarda pedagojik ve içerik alanı bilgilerini göstermelidir. Eğitimci Test Ofisi, devlet öğretmenleri için test sürecini denetler ve gerekli değerlendirmeler, içerik alanına ve öğretilecek sınıf düzeyine göre değişir. Her öğretmen adayı, eğitimci hazırlık programından hangi sınavlara gireceği konusunda rehberlik ve bu sınavlara girme yetkisi almalıdır. Potansiyel öğretmenlerin eğitim uygulamaları ve pedagoji bilgilerini değerlendirmek için, Teksas eyalete özgü iki test bataryası kullanır: Texas Eğitimci Standartları Sınavları (TEXES) ve Usta Öğretmenler için Teksas Sınavları (TEXMAT). Eğitimci hazırlık programımız bu sınavlara girmeniz için size yetki vermelidir. Tüm gerekli değerlendirmeleri tamamladıktan sonra, aday eğitimciler sertifika başvurusunda bulunmaya hazırdır (URL 4).

6. SONUÇ ve TARTIŞMA

Öğretmen eğitimi ile ilgili karşılaştırmalı eğitim çalışmalarına bakıldığında birçok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Lise Diploması (Lisede ilk %25'e girenler öncelikli), Lise Referans Mektupları, Skolastik Tutum Testi veya (SAT) veya Amerikan Kolej Testi (ACT), Kişisel mülakat, öğrencilerin farklı sınav merkezleri tarafından yapılan 4 sınavdan birisinden geçerli not ortalaması, Eğitim Fakültesi'ne kabul edilmek için, Fen- Edebiyat Fakültesinde 2 yıllık eğitimi tamamlayıp, yeterli not barajını (2.7) geçmiş olmak (Külekcı ve Bulut, 2010) gibi haklar ABD'de öğretmen adaylarına daha fazla hak verildiği tespit edilmiştir. Ayrıca sınavların 6 yılda yapılması öğrencilerin kendilerini hazır hissettikleri zaman girmelerini sağlar. Türkiye'de ise bir yılda yapılan sınavın öğrencilerin istedikleri alanların gerektirdiği yeterliliği ölçmediği görülmektedir.

En büyük fark, Amerika eğitim sisteminin Türkiye'deki gibi merkezi bir sistem olmamasıdır. Her eyalet kendi gündemini ve hedeflerini belirler. Öğretmenler ise kendi müfredatlarını geliştirmekten sorumludur. Ezberden ziyade katılımı teşvik eden bir öğretim yöntemi benimsendiği görülmektedir.

ABD ve Türkiye eğitim sürelerinde, Türkiye'deki 8 yarıyıllık süre, ABD'de 10 yarıyıl süre, Fen ve Edebiyat Fakültesi 4 yarıyıl, Eğitim Fakültesi 6 yarıyılın öğretmen adaylarının verilen eğitimin kapsamında olduğu tespit edilmiştir. Burada ortaya çıkan, eğitim süresi değil, yeterliliğini ön planda olması gerektiği söylenebilir.

Türkiye’de üniversite eğitiminin kapsamı; alan, eğitim ve meslek bilgisi derslerini ağırlıklı olması, kapsamının pedagojik formasyon temelinde ele alındığı tespit edilmiştir. ABD’de ise ana dal tercihi, eğitim ve okul deneyimi derslerinden oluşmaktadır.

Türkiye ve ABD’de eğitim fakültelerinde okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamasına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Türkiye’de okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamasının daha erken dönemlerde başlaması, gözlem ve uygulama sürelerinin yeniden değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşabilmektedir. Türkiye’nin eğitim sisteminde yeterliliklerin ABD eğitim sistemine göre daha kapsamlı olduğu görülmektedir. Ulaşılan yeterliliklerin etkin olarak denetlenmesi konusunda sistemin iyileştirilmesi önerilmektedir.

Türkiye ve ABD’de öğretmen adaylarının değerlendirme sistemini incelendiğinde; Türkiye’de sınav sisteminin ön plana çıktığı, ABD’de ise öğretmen adaylarının her yılsonunda portfolyo çalışmaları vermesi öğretmenlik deneyimlerinin sistem görüşleri dâhil edildiği tespit edilmiştir.

Türkiye’de öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırılması sisteminin çeşitli boyutlarında incelenen ABD’nin New York, Florida, Texas, Alabama eyaletlerine göre öğretmen yetiştirme sistemleri ile yapılan karşılaştırmalara dayalı olarak birçok farklılık olduğu belirlenmiştir. Kariyerlerinin birinci ve ikinci yıllarında üniversitelerle işbirliği yapan öğretmen adayları New York’ta öğretmen yetiştirme programları eyalet çapında gözden geçirildiğinde; Alternatif sertifika programları ve lisansüstü programlar aşağı yukarı aynı kredi sayısına sahiptir. 2000 yılında, New York Eyaleti öğretmenleri öğretmek zorunda bıraktığından, son yıllarda alternatif sistemde bir ani artış olmuştur. 2000 yılı, bazı eyaletlerde çıkarılan bir yasa, öğretmenlerin daha fazla eğitim almaları gerektiğini, aksi takdirde sertifikalarının yenilenmeyeceğini ve meslekten atılabileceklerini belirtmektedir. Bu nedenle, yüksek lisans derecesi sunan akredite bağımsız kurumlar üniversiteler kadar popüler hale geldi. Devam eden öğretmenler, bağımsız kuruluşlarla ortaklaşa, hem bağlı oldukları kurumlarda hem de kurumların işbirliği içinde oldukları üniversitelerde, yaz veya akşam okullarında yüksek lisans derecesi veren dersler alma olanağına sahiptirler. Eğitim alanında lisans derecesine sahip olan diğer adaylar, üniversitede lisansüstü dersler alarak derece almaya hak kazanırlar. Üniversitelerden bağımsız kurumlarda verilen derece dersleri aynıdır, ancak fark onlara sunulan programlardaki değişikliklerdir (Saracaloğlu ve Ceylan, 2016).

ABD’nin New York, Florida, Texas, Alabama eyaletlerine göre de eyaletten eyalete göre değişiklik göstermektedir. Eğitimde her düzeyinde öğretmenlik yapabilmek için en az dört yıllık lisans eğitimi yapma zorunluluğu şarttır. İlkokul ve ortaokul seviyelerinde öğretmenlik yapabilmek için ülkede üniversiteye ve yüksek lisansa gidilebilir. Lisans programları genellikle üniversitedeki 3. sınıftan itibaren öğretmen yetiştirme programlarına öğrenci kabul eder ve bu programdan mezun olanlar lisans eğitimi derecesi ve sertifikası almaya hak kazanırlar.

7. ÖNERİLER

Türkiye’de uygulanan öğretmen yetiştirme sistemi ile Amerika Birleşik Devletleri öğretmen yetiştirme sisteminin farklı boyutlarda karşılaştırılması sonucunda, Türkiye’deki öğretmen yetiştirme sisteminin birçok boyutunun geliştirilmesinin gerektiği söylenebilir. Bu konuda şu öneriler getirilebilir:

1. Türkiye’de fakülteler ve okullar arasında işbirliğine yönelik tematik kalite güvence sistemi geliştirilmelidir,
2. Eğitim fakültelerinde öğretim üyesi sayısını ve kalitesini artırmaya yönelik politikalara öncelik verilmelidir,
3. İlgili kurumlar tarafından öğretmen yetiştirme programlarının kalitesinin artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır,
4. Öğretmen yetiştirme programları, öğretmenlik mesleği için bir başlangıç noktası olarak dönemsel olarak değerlendirilmelidir,
5. Türkiye’deki öğretmenlik programlarına başvuru yapacak adaylardan merkezi sınav dışında ayrıca öğretmenlik becerilerini ölçen sınavlar yapılmalıdır,
6. Türkiye’deki öğretmenlik uygulaması dersleri, okul ortamını daha yakından tanımalarına fırsat sağlamak için öğretmen adaylarına ilk yıllardan itibaren verilmelidir,
7. Türkiye’deki öğretmen adaylarının nitelikli bir şekilde yetiştirilmesini tam anlamıyla ölçmek için değerlendirme sistemlerine önem verilmelidir. Bunun için ABD’de uygulanan portfolyo sistemi uygulanarak, öğretmen adaylarından her yılın sonunda o yıl içinde almış oldukları tüm dersleri kapsayan bir portfolyo çalışması hazırlamaları istenmelidir.

KAYNAKÇA

- Adick, C. (1992). Modern education in 'non-Western' societies in the light of the world systems approach in comparative education. *International Review of Education*, 38, 241-255.
- Akpınar, B., Turan, M. & Tekataş, H. (2004). Öğretmen adaylarının gözüyle sınıf öğretmenlerinin yeterlilikleri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9.
- Aksoy, E. (2013). *ABD (New York), Finlandiya, Singapur ve Türkiye'de öğretmen eğitimindeki dönüşümler (2000-2010)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arnove, R. F. (2008). Educational Reform Around the World: To What Ends? in *The Production of Educational Knowledge in the Global Era* (pp. 107-120). Brill.
- Ataç, E. (2003). 21. yüzyılda öğretmen eğitimi: Türkiye'de öğretmen eğitiminin değerlendirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 1-31.
- Avrupa Komisyonu /EACEA/ Eurydice (2015), *Avrupa'da Öğretmenlik Mesleği: Uygulamalar, Algılar ve Politikalar*. Avrupa Birliği Yayın Ofisi, Lüksemburg.
- Balcı, A. (2009). *İhtiyaçlı Eğitim Sistemleri*. Ankara: Pegama Yayıncılık.
- Baskan, G. A., Aydın, A. & Madden, T. (2006). Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sistemine karşılaştırmalı bir bakış. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 35-42.
- Bayram, D. (2010). *Türkiye, ABD, Japonya, İngiltere ve Avustralya'da Fen ve Fizik Öğretmenlerine Yönelik Mesleki Gelişim Programlarının Karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bolay, S., İsen, M., Türköne, M., Cafağlu, Z., Erdoğan, İ., Kabasakal, Ö. & Yasa, A. (1996). *Türk eğitim sistemi-Alternatif perspektif*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Carnoy, M. & Rhoten, D. (2002). What does globalization mean for educational change? A comparative approach. *Comparative education review*, 46(1), 1-9.
- Çelik, Z. ve Gür, B. (2013), Turkey's education policy during the AK party era (2002-13), *Insight Turkey*, <https://www.insightturkey.com/article/turkeys-education-policy-during-the-ak-party-era-2002-2013>, Erişim: 01.02. 2023.
- Çelikten, M., Şanal, M. & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19), 207-237.
- Demirci, A. (2005). *ABD'de Eğitim Sistemi ve Coğrafya Yönetimi*. İstanbul: Akif Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2000). *İhtiyaçlı Eğitim*. Ankara: Pegama Yayıncılık.
- Ergün, M. (1985). Karşılaştırmalı eğitim. <http://www.egitim.aku.edu.tr/kegitim.pdf>: Erişim:01.03.2023.
- Güçlü, N. & Bayrakçı, M. (2004). Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi Ve Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 51-64.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Külekcı, E. & Bulut, L. (2010). *Türkiye ve ABD'deki öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırılması*. (pp. 11-13). İçinde International Conference On New Trends in Education and Their (Vol. 4).
- MEB (2011). *Ulusal Öğretmen Stratejisi Belgesi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB (2015). *Ulusal Stratejik Plan 2015-2019*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB (2017). *Ülke Geçmiş Raporu – Türkiye*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mullis, I., Martin, M. ve Foy, P. (2003). *TIMSS 2015 International Results in Mathematics*. International Study Centre, Lynch School of Education, Boston College
- Narodowski, M., Nores, M. & Manolakis, L. (2001). *Políticas educativas de las nuevas tecnologías de la información: Aprendiendo a partir de Hispanoamérica y la Argentina*. Centro de Estudios para el Desarrollo Institucional.
- Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2016). *Education at a Glance 2016: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2016-en>.

- Padavil, D. C. (2016). *Case study exploring the influence of leadership on a new teacher evaluation frame work*. Doctoral dissertation,.
- Saracaloğlu, A. S ve Ceylan, V. K. (2016). Farklı eğitim eğitimi: ABD, Güney Kore, İrlanda, Singapur ve Türkiye. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi* .
- World Bank (2011). *Improving the Quality and Equity of Basic Education In Turkey: Challenges and Options*, The World Bank, Washington, DC,
- Yaman, B. (2019). Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme İle İlgili Yapılan Akademik Çalışmaların Karşılaştırmalı Eğitim İle İncelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 240-253.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Genişletilmiş 9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yükseköğretim Kurulu [YÖK] (2022). www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari.pdf, Erişim: 15.02.2023.
- URL 1 <https://www.teachersoftomorrow.org/alabama/blog/teaching-in-alabama-blog/ultimate-alabama-teaching-certification-guide>, Erişim: 15.02.2023.
- URL 2 <https://www.teachercertificationdegrees.com/become/new-york-city/>, Erişim: 15.02.2023.
- URL 3 <https://www.teachercertificationdegrees.com/certification/florida/>, Erişim: 15.02.2023.
- URL 4 <https://www.teachercertificationdegrees.com/certification/texas/>, Erişim: 15.02.2023.
- URL 5 <https://wenr.wes.org/2017/04/education-in-turkey>, Erişim: 15.02.2023.